

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka práce: **Bc. Patrik L e n z**

Studijní program: Demografie

Obor: Demografie

Název práce: **Švédský model rodinné politiky jako inspirace pro Česko**

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jiřina Kocourková, PhD.

Hodnotící kritéria a hodnocení

Shoda obsahu práce s jejím názvem a stanovenými cíli

Název nevystihuje obsah diplomové práce, resp. obsah není s názvem práce ve shodě. Za prvé, autor se nezabývá otázkou, co z tzv. švédského modelu je s výhodou aplikovatelné v podmínkách ČR a co nikoli, a proč. Popisuje rozdíly v rodinných politikách obou zemí a zjištěné rozdíly v zásadě vydává za něco, co bychom měli v ČR přijmout. Jeho pohled na švédský model se tak stává až nekritickým. Za aktuálně inspirativní (používá přítomný čas) přitom vydává i některá opatření, o nichž píše, že byla v posledních letech v ČR zavedena (str. 69, odst. 2). Za druhé, další dvě části práce „Komparativní analýza plodnosti Česka a Švédska v kontextu rodinné politiky“ a „Postoje obyvatel k rodině a manželství v Česku a ve Švédsku“ tvoří zcela autonomní tematické bloky, které jsou s poznatky z oblasti rodinné politiky propojeny nedostatečně, nesystematicky a jen u několika málo zjištění týkajících se vývoje plodnosti nebo postojů obyvatel. Také mi zcela uniká význam studia regionálních rozdílů v celkové úrovni plodnosti v této práci. V jejich případě není o souvislosti s rodinnou politikou ani zmínky.

Soulad obsahu práce s jejími cíli je obtížné určit, neboť autor prezentuje na různých místech různé cíle. V abstraktu píše: „Cílem této diplomové práce je srovnání vývoje a současného nastavení švédské a české rodinné politiky.“ V úvodu stojí: „Cílem této práce je popis vývoje a aktuálního fungování švédského a českého systému rodinné politiky, a nakonec v závěru: „Cílem bylo porovnat systémy rodinné politiky ve dvou sledovaných zemích, a to formou analýzy vývoje demografických ukazatelů a vybraných postojů obyvatel těchto zemí vzhledem k demografickým charakteristikám“. S odvoláním se na výše uvedené musím konstatovat, že první i druhý cíl byl naplněn, naplnění třetího cíle nemohu posoudit, protože jeho formulace je pro mne nesrozumitelná.

1 Zcela vyhovující 2 Vyhovující s připomínkou 3 Vyhovující s výhradou 4 Nevhovující

Struktura a členění práce

Práce je členěna do šesti kapitol včetně Úvodu a Závěru. Práci chybí kompaktní diskuse s literaturou, která by umožnila zjistit, co v dané oblasti již bylo uděláno a čím novým by mohl autor k poznání dané problematiky přispět. Chybí také teoretická část práce. To, co autor vydává za teorii rodinné politiky (definice, nástroje a typologie rodinné politiky, a veskrze empirický popis historického vývoje švédského a českého modelu rodinné politiky) lze za teorii rodinné politiky považovat jen stěží. Velmi postrádám formulaci výzkumných otázek a hypotéz. Práci tvoří v zásadě tři samostatné celky – popis vývoje a aktuálního stavu dvou národních modelů rodinné politiky, základní komparativní analýza plodnosti a obsahově značně omezená komparativní analýza postojů obyvatel dotčených zemí k manželství a rodině. Všechna tři témata jsou zpracována poměrně korektně, bez zásadních nedostatků, nicméně spíše na úrovni solidní bakalářské než diplomové práce.

1 2 3 4

Jazyková a formální úroveň práce, správnost použité terminologie

Jazyková úroveň práce je dobrá. Text je čtivý a až na výjimky (chybějící slova) formulačně slušně zvládnutý. Formální úroveň práce je velmi dobrá. Použitá terminologie je v celé práci až na drobné výjimky používána správně. Problémy má diplomant s cizími slovy. Používá je poměrně často, ale zdaleka ne vždy správně.

1 2 3 4

Grafické zpracování, přehlednost tabulek, grafů, obrázků, vhodnost

Práce má velmi slušnou grafickou úpravu, téměř výhradně původní grafické objekty (grafy a tabulky) jsou vesměs přehledné a kompletní. Přílohy jsou relevantní a existují na ně odpovídající odkazy v textu diplomové práce.

1 2 3 4

Přístup studenta k celkovému zpracování tématu práce, její invence a přínos

Při hodnocení přístupu studenta k práci jsme na rozpacích. Nejvíce mi vadí, že si důsledně nevymezil cíle práce a již vůbec ne výzkumné otázky a jim odpovídající vstupní hypotézy. Práce jako celek je informačně poměrně nosná, i když programově nepřekračuje hranice popisu a prosté komparace. Invence a přínos práce mi chybí. Většina informací, které student ve své diplomové práci prezentuje lze nalézt v odborné literatuře, a to i v ucelené podobě ve formě diplomových prací. Při prvním pokusu nalézt v češtině něco o srovnání rodinných politik Švédska a ČR jsem narazil na první stránce na dvě diplomové práce s velmi podobnou tematikou. Patrně nejoriginálnější část práce tvoří výsledky analýzy postojů obyvatel Česka a Švédska k rodině a manželství.

1 2 3 4

Správnost a úplnost citací zdrojů

Neodhalil jsem žádné nedostatky ve správnosti a úplnosti citace zdrojů. Při náhodné kontrole jsem nezachytil žádné nesrovnalosti mezi seznamem použité literatury a citačními odkazy v textu.

1 2 3 4

Vhodnost a dostatek použitých zdrojů

V práci je využito dostatečné množství aktuálních informačních zdrojů (odborné literatury a datových zdrojů) relevantních z hlediska dané problematiky včetně řady elektronických dokumentů. Seznam použité literatury obsahuje přes sto titulů. Pouze mne překvapilo, že v seznamu chybí dvě diplomové práce dostupné na internetu a blízké svým obsahem práci diplomanta.

1 2 3 4

Zhodnocení teoretické a metodologické části práce

Práce teoretickou část postrádá, byť je součástí obsahu práce, a to z výše uvedených důvodů. Ke zpracování metodologické části práce mám také poměrně zásadní výhrady. Metodologická část se omezila na popis statistických a demografických ukazatelů a nezahrnula diskuzi přístupů k řešení problematice. Vadí mi také, že do ní byly přiřazeny „datové zdroje“ a kapitola o administrativním členění obou zemí.

1 2 3 4

Zhodnocení praktické části práce

Ke zpracování praktické (empirické) části práce nemám kromě již uvedeného žádné další výhrady.

1 2 3 4

Formulace závěrů práce

Závěry obsahují rekapitulaci cílů a základních zjištění, a dokonce i opakované uvedení některých již dříve uvedených empirických údajů. Ty do závěru diplomové práce nepatří. Doporučení týkající se dalšího výzkumu v rámci daného tématu chybí, nicméně se v závěru objevují první náznaky kritického pohledu na inspiraci švédským modelem.

1 2 3 4

Odborný přínos práce, případně vlastní přínos autora k řešené problematice

Odborný přínos práce a vlastní přínos autora k řešené problematice považuji s ohledem na již uvedené jako omezený.

Práci po důkladném zvážení hodnotím celkově stupněm „**dobře**“. Výsledné hodnocení odpovídá celkové úrovni práce a nevychází z aritmetického průměru jednotlivých dílčích kritérií.

Liberec, 14. června 2020

RNDr. Tomáš Kučera, CSc,
Oponent